
ПЕДАГОГІКА

УДК 373.3

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/80-1-31>**Вікторія БАЛАКІРЄВА,***orcid.org/0000-0001-5361-5568*

доктор педагогічних наук, доцент,

завідувачка кафедри педагогічних технологій початкової освіти

Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського»(Одеса, Україна) *balakireva.va@pdpu.edu.ua***ФОРМУВАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ В МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ**

Стаття присвячена актуальній проблемі формуванню медіаграмотності в майбутніх учителів початкової школи в соціокультурному середовищі. Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні та виділенні компонентів, критеріїв та рівнів сформованості медіаграмотності майбутніх учителів початкової школи; готовності майбутніх учителів початкової школи до використання медіаосвітніх технологій в професійній діяльності. Обґрунтовано, що на сьогодні, спеціаліст початкової освіти – це фахівець з професійною підготовкою для роботи в мультимедійному середовищі, який здатний мислити, уміє виділяти головні події та відповідним чином реагувати на них, уміє працювати з різними інформаційно-комунікаційними технологіями та орієнтуватися в інформаційному просторі. Доведено, що для вчителя початкової школи, медіаграмотність – це грамотність у сфері медіа, до складу якої належать знання основних видів медіаосвітніх технологій, змісту, форм і методів їх застосування в майбутній професійній діяльності, уміння критично сприймати, аналізувати, оцінювати інформацію, отриману з різних медіа, навички добирати та створювати навчально-пізнавальні медіатексти тощо. Охарактеризовані особливості діагностичної роботи, яка проводилася на основі виділених трьох компонентів (мотиваційного, медіаосвітнього, діяльнісно-креативного) сформованості медіаграмотності у майбутніх учителів початкової школи. Відштовхуючись від даних компонентів сформованості медіаграмотності у майбутніх учителів початкової школи було проведено експериментальне дослідження, яке проводилося в три етапи. На першому етапі було визначено наявність у майбутніх учителів початкової школи мотивації до вивчення сучасної медіа-системи та саморозвитку власної особистості за допомогою системи мас-медіа. Під час другого етапу експериментального дослідження було діагностовано майбутніх учителів початкової школи за допомогою розробленого авторського опитувальника для визначення рівня сформованості медіаосвітнього критерію сформованості медіаграмотності у майбутніх учителів початкової школи та авторської анкети щодо використання засобів медіаосвіти в освітньому процесі. На третьому етапі досліджували готовність майбутніх учителів початкової школи до використання медіаосвітніх технологій в майбутній професійній діяльності.

Ключові слова: медіаграмотність, медіаосвіта, мотиваційний компонент, медіаосвітній компонент, діяльнісно-креативний компонент, майбутні вчителі початкової школи.

Viktorija BALAKIREVA,*orcid.org/0000-0001-5361-5568*

Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor,

Head of the Department of Pedagogical Technologies of Primary Education
South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky
(Odesa, Ukraine) *balakireva.va@pdpu.edu.ua***FORMATION OF MEDIA LITERACY IN FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS
IN THE SOCIO-CULTURAL ENVIRONMENT**

The article is devoted to the urgent problem of forming media literacy among future primary school teachers in a socio-cultural environment. The aim of the paper is theoretical justification and singling out components, criteria and levels of formation of media literacy of future primary school teachers; readiness of future primary school teachers to use media educational technologies in their professional activities. It is substantiated that today, a professional in primary education is a specialist with professional training for working in a multimedia environment, who is able to think, knows how to highlight the main events and respond accordingly, knows how to work with various information and communication technologies and navigate in the information space. It has been proven that for a primary school teacher, media literacy

is a literacy in the field of media, which includes knowledge of the main types of media educational technologies, content, forms and methods of their application in future professional activity, the ability to critically perceive, analyze, evaluate information obtained from various media, skills to select and create educational and cognitive media texts, etc. The author characterizes peculiarities of the diagnostic work, which was carried out on the basis of the three selected components (motivational, media-educational, activity-based and creative) of the formation of media literacy among future primary school teachers. Based on these components of the formation of media literacy among future primary school teachers, an experimental study covering three stages was conducted. At the first stage, it was determined whether future primary school teachers have the motivation to study the modern media system and self-development of their own personality with the help of the mass media system. During the second stage of the experimental study, future primary school teachers were diagnosed with the help of a developed author's questionnaire to determine the level of formation of the media education criterion of the formation of media literacy in future primary school teachers and the author's questionnaire on the use of media education tools in the educational process. At the third stage, the readiness of future primary school teachers to use media educational technologies in their future professional activity was studied.

Key words: media literacy, media education, motivational component, media-educational component, activity-based and creative component, future primary school teachers.

Постановка проблеми. У час активного розвитку інноваційних технологій та медіапростору сучасній людині не легко зосередити свою увагу на традиційних видах та формах виховання. Адже, вплив медіа на молоде покоління є неоднозначним та суперечливим, що супроводжується зниженням імунітету суспільства до соціально шкідливих інформаційних впливів. Саме через різкий розвиток медіа технологій змінюється й звичний процес соціалізації особистості, що спричинює появу питання як використовувати медіа-інформацію, щоб не завдати нікому шкоди. Тому перед нами сьогодні постає нагальна потреба в формуванні медіаосвіти в майбутніх учителів початкової школи, які у свою чергу в своїй майбутній професійній діяльності мають поставити перед собою одне із головних завдань, запобігання вразливості молодших школярів до медіа-насильства і медіа-маніпуляцій, втечі від реальності до віртуального світу, поширенню медіа-залежностей.

Крім цього, розглядаючи проблеми впливу сучасних медіа на молоде покоління ми приділяємо основну увагу вихованню майбутніх учителів початкової школи та вважаємо медіа-освіту одним із провідних елементів соціокультурного виховання, адже в умовах сучасності з новою гостротою виникає проблема формування національно свідомих, морально стійких, патріотично налаштованих фахівців, здатних до соціокультурної комунікації в умовах полікультурного простору.

Актуальність звернення до проблеми формування медіа-освіти у майбутніх учителів початкової школи, зумовлена, зокрема такими чинниками, як: насиченістю сучасного суспільства засобами масової інформації, високим рівнем споживання медіа продукції, ідеологічним значенням медіа, впливом на свідомість суспільства, швидким зростанням кількості медіа інформації, ускладненням механізмів управління медіа простору, зростанням значення візуальної комунікації та інформації

в усіх галузях життя людини, поширенням національних й міжнародних процесів приватизації інформації, прогностичною функцією медіаосвіти, що полягає у всебічній підготовці здобувачів освіти будь-якого рівня з урахуванням вимог майбутнього.

Аналіз досліджень. Проблема формування медіаграмотності в майбутніх учителів початкової школи в соціокультурному середовищі є найбільш обговореною серед таких вчених, а саме: теоретичні основи медіаосвіти (О. Волошенюк, В. Іванова, Л. Кульчинська, О. Федоров та ін.); аналіз основних термінів та моделей «медіаосвіти» та «медіаграмотності» (В. Дивак, Ю. Казаков, Т. Козак, Г. Онкович та ін.); аспекти інтеграції медіазасобів у процес професійної підготовки майбутніх фахівців (Т. Бешок, О. Бондаренко, Р. Гришкова, Ю. Казаков, О. Кравчишина та ін.); теоретичні засади професійної підготовки вчителя початкової школи (Н. Бібік, Л. Коваль, І. Пальшкова, О. Савченко, Л. Хомич та ін.); основні положення технологізації освіти (О. Пехота, Г. Селевко та ін.).

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні та виділенні компонентів, критеріїв та рівнів сформованості медіаграмотності майбутніх учителів початкової школи, готовність їх до використання медіаосвітніх технологій в своїй професійній діяльності.

Виклад основного матеріалу. Медіа-технології проникли у всі сфери людської діяльності: науку, виробництво, управління, освіту, культуру. Створення медіа-технологій насамперед не було направлене на освіту, але вони зробили на неї високий вплив. Нові засоби масової комунікації проникають у всі сфери людського життя завдяки інноваційним технологіям, що стимулює особистість бути активним користувачем медіа.

На сьогодні, спеціаліст початкової освіти – це фахівець з професійною підготовкою для роботи у мультимедійному середовищі, який здатний мис-

лити, уміє виділяти головні події та відповідним чином реагувати на них, уміє працювати з різними інформаційно-комунікаційними технологіями та орієнтуватися в інформаційному просторі. Відтак пріоритет медіа засобів для вчителя початкової школи, вбачається в тому, щоб допомогти здобувачам початкової освіти одержати з медіа максимум користі.

Відомо, що становлення Нової української школи відбувається саме на засадах компетентнісного підходу, гуманізму, дитиноцентризму, інтеграції, індивідуалізації та медіаінформатизації освітнього процесу, про що засвідчують фундаментальні положення розвитку сучасної початкової освіти. З даного приводу слушною є думка О. Савченко, яка у своєму науковому доробку привертає нашу увагу до того, що очевидним є імплементація нових форм, технологій, методик навчання, нової системи контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів. Зміна цілей та цінностей в освіті потребує оновлення її змісту, а це тривалий процес, який передбачає дослідження багатьох теоретичних і практичних питань (Савченко, 2002: 20).

Так у період розбудови Нової української школи питання підготовки фахівців початкової школи сучасної формації набуває особливої уваги. Як засвідчує аналіз наукових досліджень, модернізація початкової ланки освіти повною мірою впливає на процес підготовки майбутніх учителів початкової школи, зокрема до застосування медіазасобів в освітньому процесі, що передбачає формування у них здатності здійснювати педагогічну діяльність спираючись на сучасні знання, уміння, власний досвід, загальнолюдські та соціально-ціннісні орієнтації.

Особливої уваги в дослідженні потребує актуалізація питань формування медіаграмотності в майбутніх учителів початкової школи в соціокультурному середовищі, оскільки, у вимогах до обов'язкових результатів учнів початкової школи, які зазначено у Державному стандарті початкової освіти (2018), закладено ті, які відображають формування інноваційної, інформаційно-комунікаційної, соціальної, культурної та інших компетентностей.

У науковому доробку В. Вембер та Д. Бучинської засвідчено, що сучасний вчитель повинен володіти навичками медіаграмотності та вміти створювати медіапродукти, оскільки вони працюють із поколінням, що з легкістю поринає у веб-простір та щодня використовує інтернет контент, а також, розкривати та розвивати інтелектуальний потенціал того, кого навчають (Вембер, 2016: 19).

Для вчителя важливо бути обізнаним у сфері медіа, яке («медіа») за великим тлумачним словником сучасної української мови пояснюється, як: «те саме, що мас-медіа» (Бусел, 2005: 512), «мас-медіа – засоби масової інформації (радіо, телебачення, преса, кіно та ін.» (Бусел, 2005: 516). У свою чергу Г. Васянович, Л. Герганов та Т. Бешок, медіаграмотність пояснюють, як «стиль життя сучасної людини, що потребує практичних навичок у використанні основних видів медіаосвітніх технологій». Саме тому, науковцями було присвячено своє дослідження формуванню та діагностиці рівнів сформованості медіаграмотності майбутніх учителів початкових класів. Робота визначила, що досягнення позитивного результату дослідження відбувалось шляхом створення таких педагогічних умов застосування медіаосвітніх технологій у професійній підготовці майбутніх учителів початкових класів як: формування позитивної мотивації у студентів щодо застосування навчально-пізнавальних медіатекстів; упровадження спецкурсу «Медіаграмотність майбутніх учителів», розроблення та використання методики застосування медіаосвітніх технологій у професійній підготовці майбутніх учителів початкових класів; проведення тренінгів, майстеркласів медіаосвітньої проблематики (Васянович, 2020: 119).

Для вчителя початкової школи, медіаграмотність – це грамотність у сфері медіа, до складу якої належать знання основних видів медіаосвітніх технологій, змісту, форм і методів їх застосування в майбутній професійній діяльності, уміння критично сприймати, аналізувати, оцінювати інформацію, отриману з різних медіа, навички добирати та створювати навчально-пізнавальні медіатексти (Васянович, 2020: 112).

Практика показує, що в сучасних умовах не лише підлітки та дорослі цікавляться всім, що пов'язано з комп'ютером, мережею Інтернет та взагалі засобами масової інформації, а й молодші школярі. Тому майбутнім учителям початкової школи необхідно вміти застосовувати медіаосвітні технології для пробудження інтересу здобувачів початкової освіти, підвищення їхньої активності до навчання, а головне, запобігати вразливості до медіанасильства, медіаманіпуляцій та медіазалежності. Адже часто учні самі цього не розуміючи потрапляють в лабіринти віртуального світу.

Отже, для визначення рівня (достатній, середній та низький) сформованості медіаграмотності у майбутніх учителів початкової школи, було визначено наступні компоненти даної сформованості: мотиваційний, медіаосвітній та діяльнісно-креативний, які є взаємопов'язаними між собою.

1. Мотиваційний компонент сформованості медіаграмотності у майбутніх учителів початкової школи, відображав рівень усвідомлення майбутніми вчителями початкової школи стійкої мотивації для підвищення рівня медіаграмотності та важливості використання медіа в професійній педагогічній діяльності; прагненні самовдосконалюватися в плані застосування засобів медіаосвіти; формуванні позитивної мотивації щодо застосування медіаосвітніх технологій в освітньому процесі шляхом ознайомлення із освітньо-орієнтованими періодичними виданнями, програмами радіо, телебачення, сайтами та блогами мережі Інтернет; потребі постійно підвищувати власний рівень медіакультури, медіаосвіченості, інформаційної та комп'ютерної грамотності; особистісному прагненні майбутнього вчителя початкової школи застосувати набуті знання про медіаосвітні технології в організації різних форм професійної педагогічної діяльності, задля підвищення ефективності освітнього процесу; усвідомленні актуальності та необхідності вдосконалення освітнього процесу на засадах використання медіаосвітніх засобів та інноваційних технологій; розумінні зростання впливу на молодших школярів неконтрольованих потоків інформації, носіями яких є: Інтернет, соціальні мережі, платформи тощо, що мають різний за модальністю контент. Цей компонент передбачає професійну мотивацію до раціонального використання засобів медіаосвіти в освітньому процесі.

2. Медіаосвітній компонент сформованості медіаграмотності у майбутніх учителів початкової школи визначав рівень оволодіння майбутніми вчителями початкової школи необхідним обсягом загальних та спеціальних знань у галузі медіаосвіти; розумінням майбутніми учителями початкової школи сутності, видів, ознак та особливостей засобів медіаосвіти, адекватних для використання у майбутній педагогічній професійній діяльності; знанні психолого-педагогічних та дидактико-методичних умов впровадження в освітній процес готових, а також створення власних медіапродуктів; здатності критично оцінювати контент медіапродукції для молодших школярів.

3. Діяльнісно-креативний компонент сформованості медіаграмотності у майбутніх учителів початкової школи визначав рівень активного та раціонального використання інформаційно-комунікаційних та інноваційних технологій, чітке та глибоке уявлення про можливості сучасних технологій у розв'язанні завдань професійного, освітнього та побутового характеру, використанні інтеграційних можливостей сучасних медіа-тех-

нологій в освітньому середовищі та творчому підході до розв'язання різних груп завдань із використанням комп'ютерної техніки та сучасних інноваційних технологій.

Відштовхуючись від даних компонентів сформованості медіаграмотності у майбутніх учителів початкової школи нами було проведено експериментальне дослідження, яке проводилося в три етапи. На першому етапі ми визначали наявність у майбутніх учителів початкової школи мотивації до вивчення сучасної медіа-системи та саморозвитку власної особистості за допомогою системи мас-медіа. На другому етапі ми визначали рівень медіаосвітніх знань студентів. На третьому етапі досліджували готовність студентів до використання медіаосвітніх технологій в своїй майбутній професійній діяльності.

Для більш точної якісно-кількісної оцінки експериментального дослідження, експериментальну вибірку склали: студенти факультету початкового навчання, спеціальності: 013 Початкова освіта. Дослідження проводилося на базі лабораторії «Інноваційних педагогічних технологій».

На першому етапі дослідження була проведена методика діагностики навчальної мотивації студентів до вивчення сучасної медіа-системи та саморозвитку власної особистості за допомогою системи мас-медіа. Метою даної методики є виявлення спрямованості й рівня розвитку внутрішньої мотивації навчальної діяльності майбутніх учителів початкової школи щодо оволодіння знаннями та вміннями використання засобів медіаосвіти в освітньому процесі.

Кількісна характеристика кожного з показників за мотиваційним критерієм указує на те, що низький рівень «внутрішньої мотивації» було виявлено у 18% реципієнтів, «зовнішньої мотивації» у 20% осіб. Разом з тим середній рівень за показником «внутрішні мотиви» діагностується в 45% респондентів; за показником «зовнішні мотиви» діагностувалися у 49% осіб. Високий рівень виявлено у 37% осіб за показником «внутрішні мотиви» та 31% реципієнтів діагностується за показником «зовнішні мотиви». Це свідчить про те, що майбутні учителі початкової школи, все ж таки мають професійну потребу до використання цих засобів у майбутній діяльності та прагнуть підвищити рівень власної медіакультури, незважаючи на недостатній рівень обізнаності щодо використання засобів медіаосвіти в освітньому процесі.

Під час другого етапу експериментального дослідження було діагностовано майбутніх учителів початкової школи за допомогою розробленого авторського опитувальника для визначення рівня

сформованості медіаосвітнього критерію сформованості медіаграмотності у майбутніх учителів початкової школи та авторської анкети щодо використання засобів медіаосвіти в освітньому процесі.

Перший опитувальник складався з запитань, які направлені були на визначення рівня знань студентів щодо основних понять стосовно медіаосвіти.

Друга анкета направлена на визначення рівня знань стосовно з'ясування питання щодо використання засобів медіаосвіти в освітньому процесі. У завданні було представлено види засобів медіаосвіти де респонденти мали надати свої варіанти використання кожного з них в освітньому процесі.

При оцінці відповідей на закриті питання тесту було підраховано кількість балів, своєю чергою, розгорнуті правильні відповіді на питання відкритого типу свідчили про високий рівень сформованості відповідного критерію; правильні, але неповні відповіді на питання – про його середній рівень; неправильні відповіді або їх відсутність – про низький. Індикатором для визначення рівня сформованості практичних знань була анкета з питаннями, відповіді на які повинні знайти самі респонденти.

Спеціально розроблені тести дали змогу визначити рівень обізнаності студентів щодо сутності засобів медіаосвіти, їхнього використання в професійній діяльності. Проаналізувавши відповіді на всі запитання тесту, робимо висновок, що студенти усвідомлюють важливість використання засобів медіаосвіти в майбутній професійній діяльності та готові до їх застосування в навчанні або вихованні дітей. Кількісна характеристика кожного з показників за медіаосвітнім критерієм рівня знань студентів указує, що низький рівень знань було виявлено у 22% респондентів. Середній рівень за показником досліджено у майже пів групи (52%) опитаних. Та достатній рівень продіагностувано у решті майбутніх учителів початкової школи у 26% осіб.

На третьому етапі було визначено рівень готовності майбутніх учителів початкової школи до використання медіаосвітніх технологій в своїй майбутній професійній діяльності. На даному етапі з'ясували наявність: умінь використовувати діагностичний та практичний потенціал медіаосвіти в майбутній професійній діяльності; вмінь використовувати засоби медіаосвіти з метою формування в студентів навичок міжособистісного спілкування шляхом розробки, оцінювання та порівняння різних підходів до професійних завдань; вмінь використовувати медіаосвіту з метою активізації власного ресурсного потенціалу; вмінь модернізувати вже існуючі засоби медіаосвітнього впливу відповідно до цілей своєї роботи.

Для визначення даного критерію майбутнім учителям початкової освіти була запропонована мето-

дика «Самооцінювання професійно-педагогічних та медіаосвітніх умінь». Методика складалася із комплексу професійно-педагогічних умінь та комплексу визначень медіаосвітніх умінь, які респондентам потрібно було оцінити за 5-тибальною шкалою.

За результатами опитування у майбутніх учителів початкової школи виявилися найбільше розвинені такі професійно-педагогічні вміння, як уміння організовувати довірливі відносини з особистістю дитини 13% опитуваних; уміння розвивати власну творчу ініціативу 14% осіб; уміння вивчати та оцінювати особливості діяльності й розвитку медіаосвітніх технологій (14%), менший рівень розвитку мають уміння добирати форми, методи та прийоми роботи з медіаосвітніми технологіями 9% респондентів та уміння добирати оптимальний діагностичний інструментарій в роботі 7,7% осіб.

Що стосується медіаосвітніх умінь необхідно зазначити, що більш-менш розвинені такі вміння, як брати участь у створенні та обговоренні медіаосвітніх проектів 30% осіб та уміння проводити діагностику мотиваційної сфери дітей використовуючи проєктивні графічні тести 20% опитаних. А щодо уміння розробляти та апробувати корекційні та тренінгові медіаосвітні програми (12%) та уміння проводити індивідуальні та групові медіаосвітні заняття (10%) то вони розвинені менше.

Отже, за даними методики, можна зробити висновок, що загалом, рівень професійно-педагогічних умінь в майбутніх учителів початкової школи є середнім, а рівень медіаосвітніх умінь, є трохи нижче середнього.

Для уточнення за критеріями було узагальнено результати, які об'єднано у дві групи – професійно-педагогічні та медіаосвітні вміння. За аналізом даної методики, отримали такі результати: низький рівень професійно-педагогічних та медіаосвітніх умінь було виявлено у 18% осіб. Разом з тим середній рівень за показником «професійно-педагогічні вміння» та за показником «медіаосвітні» у 48% осіб. Достатній рівень професійно-педагогічних умінь та медіаосвітніх умінь виявлено у решті опитаних (34%).

На підставі теоретичного обґрунтування компонентів сформованості медіаграмотності майбутніх учителів початкової школи, нами було визначено рівні сформованості медіаграмотності до відповідних критеріїв та показників досліджуваного феномену, зроблено зведену кількісну характеристику аналізу трьох етапів діагностики і виявлено середні показники за результатами використаних в дослідженні методик. Аналіз було зроблено на основі загальних оцінок за проведеними методиками.

Тож, на **низькому рівні** сформованості медіаграмотності у майбутніх учителів початкової школи було виявлено 20% осіб. Цей рівень характеризує неусвідомленому розвитку медіакуль-

тури, недостатнє використання здобутих знань та набутих умінь для використання медіаресурсів у професійній діяльності; професійна мобільність і адаптивність у медіапросторі відбуваються на рівні обов'язку, без особливої ініціативності; неусвідомлене ставлення до важливості використання медіа в професійній діяльності; слабе або відсутнє розуміння сутності, видів, ознак та особливостей медіазасобів; неусвідомлене сприйняття особливостей медіаосвіти; невміння використовувати раціонально інформаційно-комунікативні технології у професійній діяльності.

Середній рівень сформованості медіаграмотності у майбутніх учителів початкової школи виявлено у 25% респондентів. Студентам даного рівня відповідає усвідомлений розвиток медіакультури, за якого особистість визнає перспективи професійного майбутнього та досить активно використовує набутий досвід для застосування медіаосвітніх ресурсів у професійній діяльності, знає, як отримати інформацію, якої він потребує; може оцінювати і впроваджувати відповідні стратегії інформаційного пошуку; пізнавальний інтерес до інноваційних педагогічних технологій має значущий характер; особистості присутнє усвідомлене ставлення до важливості використання медіа в професійній діяльності; розуміння сутності, видів, ознак та особливостей медіазасобів; усвідомлене сприйняття особливостей медіаосвіти; вміння використовувати раціонально інформаційно-комунікативні технології у професійній діяльності.

Достатній рівень сформованості медіаграмотності у майбутніх учителів початкової школи

виявлено у 25% респондентів. Майбутні учителі даного рівня мають усвідомлений розвиток медіакультури; проявляють здатність до швидкого адаптування в медіапросторі; виявляють високий ступінь мобільності сприйняття та оброблення інформації; проявляють сильний інтерес до саморозвитку та відчують потребу постійно підвищувати власний рівень медіакультури, медіаосвіченості, інформаційної грамотності; вміють не просто сприймати й споживати інформацію, але й діяти активно, одержуючи результат як винагороду за свої дії; використовують інтеграційні можливості сучасних медіа-технологій в освітньому середовищі; творчо підходять до розв'язання різних груп завдань із використанням комп'ютерної техніки та сучасних інноваційних технологій.

Висновки. Отже, за результатами дослідження було виявлено за мотиваційним, медіаосвітнім та діяльнісно-креативним компонентами сформованості медіаграмотності у майбутніх учителів початкової школи невисокі кількісні показники достатнього рівня, тобто необхідні знання та вміння для формування медіаграмотності в майбутніх учителів початкової школи виражені не у всіх студентів на достатньому рівні. Разом з тим майбутні вчителі початкової школи мають доволі високі показники середнього рівня. Саме тому, подальше дослідження ми вбачаємо в розробці та впровадженні експериментальної програми, направленої на формування медіаграмотності в майбутніх учителів початкової школи засобами інноваційних технологій, що сприятиме використанню ними медіаосвітніх технологій в їх подальшій професійній діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бусел В. Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови : з дод. і допов. Київ–Ірпінь : Перун, 2005. 1728 с.
2. Васянович Г. П., Герганов Л. Д., Бешок Т. В. Діагностика рівнів сформованості медіаграмотності майбутніх учителів початкових класів. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. Т. 76., № 2. С. 108–125. <https://doi.org/10.33407/itlt.v76i2.3616>
3. Вембер В. П., Бучинська Д. Л. Сучасні типи навчального відео та особливості їх використання у навчальному процесі. *Освітологічний дискурс*. 2016. № 1 (13). URL: <http://od.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/348>.
4. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи: підручник для студентів педагогічних факультетів. Київ : Генеза, 2002. 368 с.

REFERENCES

1. Vasianovych H. P., Herhanov L. D., Beshok T. V. (2020) Diahnastyka rivniv sformovanosti mediahramotnosti maibutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv. [Diagnostics of the levels of formation of media literacy of prospective primary school teachers]. *Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia* Vol. 76., № 2. P. 108–125. <https://doi.org/10.33407/itlt.v76i2.3616> [in Ukrainian].
2. Busel V. T. (2005) Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy: z dod. i dopov. [A large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language: with addendum and supplements]. Kyiv–Irpın: Perun. 1728 p. [in Ukrainian].
3. Vember V. P., Buchynska D. L. (2016) Suchasni typy navchalnoho video ta osoblyvosti yikh vykorystannia u navchalnomu protsesi [Modern types of educational video and features of their use in the educational process]. *Osvitolohichnyi dyskurs* № 1 (13). URL: <http://od.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/348>. [in Ukrainian].
4. Savchenko O. Ya. (2002) Dydaktyka pochatkovoї shkoly: pidruchnyk dlia studentiv pedahohichnykh fakultetiv [Primary school didactics: a textbook for students of pedagogical faculties]. Kyiv : Heneza., 368 p. [in Ukrainian].